

چگونه یک پروپوزال خوب را به نگارش در آوریم؟

اگر موارد زیر را به درستی رعایت کنید موضوع پیشنهادی شما برای پایان نامه قطعا تصویب می شود.

پروپوزال یا طرح پایان نامه باید به نحوی نوشته شود که اعضای کمیته‌ی تایید پایان نامه درک روشنی از آن به دست آورند. همچنین باید به گونه‌ای طرح ریزی شود که این اطمینان را ایجاد کند که دانشجو می‌تواند آن را به انجام برساند.

پروپوزال با دقت بازخوانی و ویرایش شود تا خالی از اشکالات دستور زبان باشد. پروپوزال پایان نامه باید به نحوی مناسب سازمان‌دهی شود و همه بخش‌ها به طور صحیح تعریف شود و به شیوه‌ای نگارش شود که خلاقیت و نوآوری در نگارش آن قابل تشخیص باشد.

برای نوشتن یک پروپوزال معمولاً فرم‌های از پیش تهیه شده‌ای وجود دارد که دانشجو باید آن را تکمیل کند. پروپوزال باید زیر نظر استاد راهنما تدوین شود. دانشجو باید فرم‌های پروپوزال را پر کند و پس از به رویت رساندن این پیش نویس به استاد راهنما و هماهنگی با وی آن را نهایی کند. توجه کنید که نباید برای تدوین فرم پروپوزال، بخش‌های اساسی مربوط به تحقیق خالی بماند.

بخش‌های مشترک در فرم های پروپوزال :

1. معرفی پروپوزال: درج عنوان پایان نامه به فارسی و انگلیسی، همچنین رشته و مقطع تحصیلی

دانشجو

2. معرفی دانشجو، اساتید راهنما و مشاور: درج مشخصات فردی دانشجو، اساتید راهنما و مشاور

3. اطلاعات مرتبط با پایان نامه: نوشتن زبان پایان نامه فارسی یا غیر فارسی، نوع پژوهش از نظر هدف و...

4. بیان مساله: در این قسمت دانشجو باید حدود و ابعاد مساله را مشخص کند و آن را به طور دقیق معرفی نماید. دانشجو جنبه‌های مجهول، مبهم و متغیرهای مربوط به پرسش‌های تحقیق و منظور تحقیق را بیان می‌کند. بیان مساله تشریح مشکلات و تعارضاتی است که در ذهن دانشجو یک پرسش اساسی را ایجاد کرده است. در واقع با مرور منطقی دلایل پدیدآیی سوالات، در پایان پرسش یا پرسش‌های اصلی تحقیق مطرح می‌شود. یکی از مهم‌ترین مراحل در انجام تحقیق، طرح یک پرسش خوب است. پژوهش با سوال شروع و با اقدامات سازمان یافته به جواب منتهی می‌شود. محل مناسب برای توضیح دلایل شکل‌گیری و معرفی این سوال بخش بیان مساله است. در بیان مساله باید به عملی بودن آن توجه شود. مساله باید اهمیت و ارزش کافی برای سرمایه‌گذاری داشته باشد و بتواند هیات تصمیم‌گیرنده را متقاعد نماید که در زمینه مورد نظر اطلاعاتی وجود ندارد؛ یا اطلاعات اندکی وجود دارد؛ یا اطلاعات موجود اشتباه است و یا چیزهای جدیدی را بر پیکره شناخت موجود خواهد افزود. به این منظور در تدوین بیان مساله باید به یافته‌ها و اموری استناد شود که مساله‌های برجسته‌ای را به میان کشند. در بیان مساله باید بر اساس دلیل‌ها و مستندات نشان دهیم که مساله‌ای وجود دارد.

5. سوابق مربوط پیشینه: شرحی مختصر از سابقه تحقیقاتی که تاکنون درباره موضوع انجام شده، نتایج به دست آمده در داخل و خارج از کشور و نظریه‌های علمی موجود درباره موضوع تحقیق است. در این بخش بهتر است که ۵ تحقیق جدید فارسی و ۵ تحقیق جدید انگلیسی در فاصله ده سال گذشته با ذکر منبع و در قالبی به صورت نام، محقق، سال، عنوان، روش نمونه‌گیری آزمودنی و نتیجه درج شود.

6. بخش فرضیه‌ها: فرضیه پاسخی فرضی به مسأله یا پرسش‌های پژوهش است. فرضیه یک پیشنهاد یا پیش بینی منطقی است که پس از آزمایش و بررسی رد یا قبول می شود. فرضیه‌هایی که در تحقیق بیان می‌شوند باید مانند اهداف مطالعه به طور دقیق واضح و کامل و با استفاده از واژه‌های قابل اندازه‌گیری بیان شوند کاربرد فرضیه صفر(پوچ) برای آن است که دانشجو یک پاسخ احتمالی به عنوان شکل مخالف پاسخ خود یا فرضیه صفر را آزمون کند و در این حالت، دانشجو اعلام می کند که فرض صفر رد شده و فرض مقابل آن پذیرفته است.

7. بخش اهداف تحقیق هدف کلی هر تحقیق همان عنوان منتخب خواهد بود و اهداف ویژه یا اختصاصی، موارد جزئی شده‌ای است که محقق را به هدف کلی می رساند. در هر یک از انواع پژوهش‌ها اهداف خاصی دنبال می‌شود که آن‌ها بر شکل‌گیری و چگونگی بیان مساله تاثیر می‌گذارد و از آن تاثیر می‌پذیرد. یکی از عوامل موثر بر تعیین هدف پژوهش این است که دانشجو با خود بیاندهد که پس از پایان پژوهش راجع به چه چیزی گزارش خواهد داد.

8. بخش اهمیت و ضرورت تحقیق: این قسمت را می‌توان در دو محور اهداف کاربردی و ضرورت‌های خاص انجام تحقیق پاسخ داد. در محور اهداف کاربردی باید نوشت که نتایج به دست آمده چه کاربردی خواهد داشت. در محور ضرورت‌های خاص انجام تحقیق باید با بیان تناقض‌ها و مشکلات به کمک منابع علمی به لزوم تحقیق و کاربردهای آن اشاره کرد. برای بیان اهمیت و ضرورت، تحقیق باید به دلایل انجام پژوهش در رابطه با مساله مطرح شده اشاره کنیم. همانطور که در بیان مساله اشاره شد باید با استدلال منطقی و در ادامه مساله‌ای که مطرح شده به ضرورت اجرای تحقیق و امکان استفاده کاربران احتمالی آن بپردازیم.

9. روش تحقیق: در این قسمت باید به روش تحقیق جامعه، آماری نمونه و متغیرهای تحقیق اشاره نمود.

10. روش جمع‌آوری اطلاعات: در این قسمت باید شیوه‌ی جمع‌آوری اطلاعات بر اساس نوع روش تحقیق انتخاب شده، توضیح داده شود.

11. ابزار جمع‌آوری اطلاعات: مشخص می‌کنید که از چه ابزاری برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده می‌کنید: پرسشنامه، آزمون، مصاحبه، مشاهده و ...

12. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات: روش‌های آماری انتخاب شده را معرفی می‌کنید.

13. بخش جدول زمان‌بندی مراحل انجام تحقیق: در این قسمت زمان‌بندی مراحل تحقیق از تصویب موضوع تا دفاع نهایی را مشخص می‌کنید. معمولاً این دوره برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد ۶ ماهه و برای رساله دکترا یک ساله می‌باشد.

14. فهرست منابع مورد استفاده در پایان‌نامه: منابعی را که برای بیان مساله و سایر بخش‌های پروپوزال استفاده کردید در این قسمت بنویسید.

umshalibrary

مینا یوسفی